

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE MEMBRIS ECCLE-||SIAE MILITANTIS,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

IX. Proponitur quæstio de potestate magistratus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53880)

lēm in Regem, Samuel sic ait ad populum: *State, & Videte rem istam grandem, quam facturus est Dominus in conspectu vestro. Nunquid non messis tritici est hodie? Inuocabo Dominum, & dabit Voces & pluuias; & scietis, & Videbitis, quia grande malum feceritis vobis in conspectu Domini, petentes super vos Regem.*

Ad SECUNDVM dico, transferri regna de Gente in Gentem propter iniustitiam, quia Deus propter peccata Regum sæpe donat victoriam hostibus eorum, sed non propterea eo ipso, quo peccant, ius regni amiserunt.

Ad TERTIVM dico, Dei benignitatem decere, vt etiam hostibus suis beneficiat, vt legimus in Euangelio Matth. 5. *Solem suū oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos. neq; propterea approbat abusum. Non enim donat regna impiis, vt eis abutantur, sed vel vt beneficentia sua inuitati conuertantur à peccatis suis, vt B. Hieronymus exposuit in illud Isa. 45. *Hac dicit Dominus Christo meo Cyro; Ego ante te ibo, & gloriosos terra humiliabo, portas areas conteram, & Vestes ferreos confringā, & dabo tibi thesauros absconditos, & arcana secretorum, vt scias, quia ego Dominus, &c. vel vt remuneret quædam benefacta eorum, vt B. Augustinus docet lib. 5. de ciuit. Dei, cap. 15. vel denique, quia interdum hoc merentur peccata populorum, vt idem Augustinus docet lib. 5. de ciuit. Dei, cap. 19. ex illo Iob. 34. *Qui regnare facit hominem hypocritam propter peccata populi.* Idem tamen Augustinus lib. 19. de ciuit. Dei, ca. 21. dicit, apud infideles non posse esse iustitiam, nec iura, nec verum populum, aut Remp. &c. sed vocat veram iustitiam, & vera iura, quæ ducunt ad vitam æternam. vide lib. 5. in Iulian. cap. 3.**

CAPVT IX.

Propositur questio de potestate magistratus.

SEQVITUR TERTIA questio; Licetne Christiano magistratui leges condere, iudicia exercere, & punire improbos. Sunt autem duo errores refellendi. PRIMVS est Waldensium & Anabaptistarū, qui hæc omnia negant. Argumenta verò eorum sunt, quòd legum obligatio tollat Christianam libertatem; iudicia au-

tem

tem prohibeantur Matt. 5. *Si quis soluerit tecum iudicem-
rendere, & tunicam tuam tollere, da ei & pallium.* Et 1. Cor. 6.
*Delictum est in vobis, quod iudicia habetis inter vos, cum non
magis fraudem patimini? quare non magis iniuria accipiat?*
Denique, punire gladio interdictum videatur Christianis
Matt. 5. *Dictum est antiquis, oculus pro oculo, dente pro
dente, ego autem dico vobis non resistere malo;* constat autem
in lege veteri non fuisse permissum, nisi magistratui, pœnam
rationis inferre, ergo hoc ipsum Christus prohibet, qui est
Matt. 26. ait: *Omnes, qui acceperint gladium, gladio peribunt.*

SECUNDVS error Caluini est, qui et si lib. 4. Instit. cap. 10.
probat contra Anabaptistas, in Ecclesia debere esse leges ci-
uiles, iudicia & gladium, tamen lib. 4. Instit. cap. 10. §. 5. assertit
leges ciuiles non obligare in conscientia: quod ante illum
docuerat Ioannes Gerson de vita spirituali, lect. 4. & Almainus
de potestate Ecclesiastica, quæst. 1. cap. 10. Rationes hæc sunt.

PRIMA, quia potestas politica est temporalis, ergo nihil
ei cum conscientia. SECUNDA, quia finis legum ciuiliū est
pax externa. TERTIA, quia Princeps non iudicat de inter-
nis. QUARTA, quia Princeps non potest inferre pœnam spi-
ritualem, ergo nec ad illam obligare. QUINTA, quia Prin-
ceps non potest absolueret, ergo nec ligare. SEXTA, quia
puniretur idem peccatum, semel hinc, semel in alio seculo.
SEPTIMA, quia Princeps vt plurimum non intendit obliga-
re ad culpam. OCTAUA, quia potius debemus præuicari
grauissimam legem ciuilem, quam leuissimam diuinam,
illam de non mentiendo officiosè; at ista non obligat, nisi ad
venialem culpam, ergo illa ad nihil obligat; nam si obligaret
ad peccatum, præcipuè mortale, oporteret potius cauere
mortale, quam veniale.

CAPVT X.

Prima Propositio.

LICET Christiano Principi leges condere.
Probat; nam imprimis proprium est Principis
leges condere, iuxta illud Prou. 8. *Per me Reges
regnant, & legum conditores iusta decernunt.* Et
Isa. 33. *Dominus Rex noster, Dominus Legifer noster.* nam Ro-
gus